

Koulutuksen vientistrategia ja ammatillisen koulutuksen vienti

Opetusneuvos
Tarja Riihimäki

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Mitä on koulutusvienti?

- koulutusvienti on **koulutusosaamisen** vientiä
- kattaa perinteisen koulutuksen ja mm.
 - opetusteknologian ja –materiaalin
 - konsultoinnin
 - teknologian ohella annetun koulutuksen oppimispelit
 - opetussuunnitelmat ja muut opetuksen konseptit
- vientiä - > asiakas ulkomainen
 - itse koulutus voi kuitenkin tapahtua myös Suomessa

Koulutusvienti nyt

- kansainvälisesti koulutuskauppa on osa palvelujen kauppaa
- palvelukauppa on 60 % maailman tuotannosta – koulutuspalvelut n. 3 – 4 % tästä
- pääosa koulutuspalveluista on tutkintoon johtavan koulutuksen myyntiä
 - tähän perustuu koulutusviennin suur maiden toiminta: Australia, Uusi-Seelanti, Kanada, Iso-Britannia (lukukausimaksutulot)
- Suomen palvelujen vienti 2009 oli n. 15 miljardia euroa, josta koulutuspalvelut olivat n. 4 miljoonaa euroa (0.25 promillea)
 - luku sisältää vain yritysten perinteisen koulutuksen viennin

Vientistrategian linjaukset ⁽¹⁾

- toimivat kotimarkkinat viennin edellytys
 - toimiva koulutusjärjestelmä
 - kotimainen osto-osaaminen
- koulutusosaamisen vienti vahvistaa muita aloja
 - koulutus osana muiden alojen vientituotteita (esim. kokonaisuudet, joiden osana on osaamisen kehittäminen)
- verkostoitumista tarvitaan
 - monipuoliset kokonaisratkaisut, jotka yhdistävät eri alojen osaamista
 - yhteistyö kansainvälisten kumppaneiden kanssa
- tavoitteellisuus tärkeää
 - tulee valita toimialakohtaiset ja maantieteelliset painopisteet
 - tarvitaan relevanttia informaatio markkinoista

Vientistrategian linjaukset⁽²⁾

- tuotteistaminen avainasemassa
 - edellytys kaupalliselle toiminnalle
 - resursseja ohjattava tuotteistamiseen
- vain korkealaatuisella tuotteella voi menestyä
 - korkea laatu on voitava osoittaa konkreettisesti – laadunhallinta avainasemassa
- koulutusviennin klusteri vauhdittamaan vientiä
 - monipuolinen yhteistyö ja verkottuminen
 - klusteri määrittelee / löytää liiketoimintamahdollisuudet
- korkeakoulut ovat koulutusviennin veturi
 - kansainvälisesti merkittävimmät toimijat ovat korkeakouluja

Ammatillinen koulutus ja koulutusvienti

- toimivat työelämäyhteydet vahvuus
- nykytilanne (kaikille?) epäselvä – yksittäisiä (pieniä) toimijoita olemassa
 - mitä on ammatillisen koulutuksen vienti?
- verkostot ja klusterimainen toiminta puuttuvat
- ammatillisen koulutuksen kehittämistoimet ovat johtaneet toimivaan ja kehityskelpoiseen järjestelmään, joka on kiinnostava esim. eurooppalaisesta näkökulmasta
 - johtaako kiinnostus vientituotteiden löytymiseen?
- suomalainen ratkaisu ei toimi toiseen maahan siirrettynä – vienti edellyttää aina kohdemaan koulutusjärjestelmän ja kulttuurin tuntemusta myös eettiset näkökohdat on huomioitava
- koulutusviennin säätely lapsenkengissä eli mitä voidaan myydä?

Linkkejä

- Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi – Suomen koulutusviennin strategiset linjaukset. Valtioneuvoston periaatepäätös (tiivistelmä): <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/okm11.pdf?lang=fi>
- Koko julkaisu: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/artikkelit/koulutusvienti/liitteet/koulutusvientistrategia.pdf>
- Finpro: Future Learning Finland: <http://www.finpro.fi/en-US/Programs/Future+Learning+Finland/>
- Koulutuksen järjestäjien yhdistys: www.kjy.fi